

Som pocs

El futbolista Miquel Laudrup, que va ser figura del Barça els anys noranta, una vegada que se li va preguntar per les possibilitats de la selecció del seu país, Dinamarca, de guanyar a una selecció gran (no ho recordo ben bé, potser era Brasil), va dir que ho veia molt difícil perquè els contraris eren molt bons i, a més, "perquè els danesos som pocs". M'hi ha fet pensar el projecte de llei que ha elaborat el govern de l'estat i que converteix el castellà en idioma vehicular a Catalunya.

Entre els arguments que addueixen per justificar el projecte és que el castellà està en perill a Catalunya. Davant d'aquest argument, s'hi poden oposar raons de molts tipus, legals, polítiques, històriques, ètiques... però també les demogràfiques no deixen de tenir la seva importància. Parlem-ne una mica, tot i que la demografia és un camp de xifres i sol comportar que les redaccions surtin pesades.

A Catalunya hi vivíem, a principis del 2013 i segons el Padró continu, 7.546.522 habitants, mentre que a mitjan segle passat, al 1950, la xifra era gairebé exactament la meitat: 3.240.313 habitants.

A partir d'aquella data ja llunyana, Catalunya va començar a rebre un elevat contingent d'immigrants de regions espanyoles de parla castellana: 439.887 persones entre 1950 i 1960; 719.770, segons les estadístiques oficials, entre 1960 i 1970, i 230.484 entre 1970 i 1975. A partir de 1975, les dificultats econòmiques derivades de la crisi del petroli, el nou règim polític, la reconversió de sectors industrials que fins aleshores havien proporcionat molts llocs de treball, etc., van ocasionar que els fluxos de nous immigrants disminuïssin a unes xifres molt més baixes.

Bàsicament degut a la immigració, doncs, Catalunya havia assolit els 6 milions d'habitants al 1980 (a l'inici del procés autonòmic), la meitat dels quals tenien les arrels a terres de parla castellana o, si més no, forts vincles familiars i culturals ja que la natalitat entre famílies de nous immigrants era molt elevada.

Val a dir que, amb l'aplicació de la immersió lingüística a les escoles i als instituts, els problemes derivats de la dualitat de llengües han estat pràcticament nuls.

Durant una vintena d'anys es van mantenir, amb pocs augments, els 6 milions d'habitants a Catalunya (6.261.999 l'any 2000) però a partir del canvi de segle,

com és sabut, va començar una altra immigració, en aquest cas internacional, de molts països de tot el món. Això explica que el 2012 a Catalunya hi havien inscrits 322.673 africans, 142.879 asiàtics, i 346.340 procedents de l'Amèrica hispana. Aquests darrers, generalment castellanoparlants.

Tot plegat explica que a Catalunya el català ja no és majoritari. Segons les estadístiques d'usos lingüístics sobre majors de 15 anys, la proporció d'ús del català a les famílies és d'un 33% sobre el total. Aquesta proporció encara és inferior si ens referim als llocs de treball, entre amics, a les escoles, en llocs públics, al dispensari, etc. Hi ha diferències entre territoris, ja que mentre a l'àrea metropolitana de Barcelona la proporció està a l'entorn del 20, a les comarques centrals, de l'Ebre, Pirinenques, se situa entre el 30 i el 50%.

Això vol dir que, dels 7'5 milions de persones que vivim a Catalunya, menys de 3 milions tenim com a llengua bàsica el català. Es veritat que a aquests 3 milions hi hauríem d'afegir els que parlen català a València, a les Illes, a la Franja de Ponent i que ara els seus governs autonòmics no volen que sigui dit.

En canvi, a l'estat espanyol els que asseguren la pervivència del castellà són 45 milions. I a Amèrica Llatina, entre Mèxic i Argentina, ja hi havia, l'any 2010, 440 milions de persones que també parlen castellà. I això sense comptar els hispanos dels EUA que augmenten molt ràpidament.

Podem concloure, doncs, sense por d'equivocar-nos de gaire, que per cada persona que hi ha al món que parla català n'hi ha unes cent cinquanta que parlen castellà.

Sembla que no cal dir res més des del camp de la demografia i que, a la vista de les dades, el govern no cal que pateixi perquè el castellà té llarga vida assegurada.

En canvi si que caldria continuar pel camp del dret i, sobretot de l'ètica, perquè sembla que és urgent verificar com actuen determinats estats en l'aplicació dels drets humans i en el respecte a les minories culturals que estan dins del seu territori i que tenen el deure de protegir.

Lluís Galobart

Llegiu ronçana